Nauka o Szkaplerzach

zebrał i ułożył

Ks. Franciszek Liss.

CHEŁMNO.
Drukiem i nakładem W. Fiałka.

Nauka o Szkaplerzach

zebrał i ułożył

Ks. Franciszek Liss.

„Ktoby powątpiewał o wartości nabożeństwa szkaplerznego i zaprzeczał jego przywileje, okazałby się pysznym gardzicielem religii św.“
Benedykt XIV, papież.

CHEŁMNO.
Drukiem i nakładem W. Fiałka.

IMPRIMATUR.

Pelplini, die 11. Martii a. 1886.

(L. S.) Episcopus Culmensis.

† Joannes.

G. V. 2133.

Uwagi wstępne.

Czem jest szkaplerz? — Szkaplerz jestto sukienka noszona przez niektóre zakony na habicie spadająca na piersi i plecy i sięgająca pod kolana i tak szeroka, że z przodu i z tyłu zakrywa całego człowieka. Szkaplerz taki noszą tylko zakonnicy i nazywa się szkaplerzem wielkim. Wierni noszą tak zwany szkaplerz mały na wierzchu lub pod szatami. Szkaplerz mały składa się z dwóch kwadratowych lub podługowato-czworograniastych płatków wełnianego sukna (inne formy nie dozwolone; dekr. 18 sierp. 1868 r.) spływających na dwóch tasiemkach na piersi i plecy (scapulae, scapulare — szkaplerz). Szkaplerz mały jest różnego gatunku i według tego różnego koloru. U nas najwięcej znany jest 1) Szkaplerz karmelitański lub czarny, brunatny; 2) Szkaplerz Niepokalanego Poczęcia Najśw. Maryi Panny czyli niebieski, modry. Są oprócz tych, lecz rzadziej używane: 3) Szkaplerz Św. Trójcy; 4) Szkaplerz Matki Boskiej Bolesnej; 5) Szkaplerz Męki Pańskiej i Najsłodszego Serca

Jezusa i Maryi; i 6) Szkaplerzyk Najsłodszego Serca P. Jezusa. — O sześciu tych szkaplerzach krótką podamy wiernym naukę, by zachęcić wszystkich do ich przyjmowania i oświecić pod jakiemi warunkami można niezliczonych dostąpić łask i odpustów przywiązanych do godnego noszenia świętych szkaplerzy. Św. Alfons Liguory wszystkie nosił szkaplerze i w księdze: »Glorie di Maria« (Chwała Maryi) wszystkim wiernym pobożną onę praktykę gorąco poleca.

Uwaga. Kto więcej szkaplerzy nosi, może wszystkie nosić przyszyte do dwóch tasiemek*) z jakiejkolwiek materyi i jakiegokolwiek koloru, z wyjątkiem gdy się nosi numer 5) wówczas tasiemki powinny być z czerwonej wełny. Spodni szkaplerza płatek powinien być największy, wierzchni najmniejszy, aby od każdego można było brzegi widać, i to: na zewnątrz z jednej strony szkaplerz św. Trójcy gwoli krzyża, z drugiej Męki Pańskiej. Nie wolno używać jednego płatka a na nim wyszywać różne kolory szkaplerzy (dekr. 18 sierp. 1868). Nie wolno szkaplerzy przyszywać do szat lub nosić w kieszeni bez utracenia przywilejów, lecz można je dla ochrony owinąć w jakąś materyą. Jest przesąd, że trzeba nosić szkaplerze na gołem ciele, lub aby mężczyzni nosili jednę wstążkę pod pachą. Można do szkaplerzy przyszyć krzyżyk lub medalik.

*) Szkaplerza karm. nie wolno razem z drugiemi na jednej tasiemce ani wkładać ani nosić. (Leon XIII. 30 kwietnia 1887.)

I.

Szkaplerz karmelitański

czyli

Szkaplerz N. P. Maryi z góry Karmelu.

1. Opis historyczny. Założycielem szkaplerza karmelitańskiego jest św. Szymon Stock, jenerał OO. Karmelitów na górze Karmel w Palestynie, któremu w wielkich uciskach zakonu swego do Matki Boskiej się uciekającemu objawiła się Najświętsza Marya Panna dnia 16 lipca 1251 roku i podając mu szkaplerz koloru brunatnego, rzekła: »*Przyjmij, najukochańszy Synu, szkaplerz zakonu twego jako znak mojego Bractwa i szczególniejszej łaski dla ciebie i dla wszystkich Karmelitów. Kto umierając, mieć będzie na sobie ten szkaplerz, zachowan zostanie od ognia piekielnego, to jest bowiem godło zbawienia, puklerz i tarcz przeciw wszelkim niebezpieczeństwom, rękojmia pokoju i szczególnej mej opieki do końca wieków.*« Od tego czasu noszą OO. Karmelici szkaplerz, a w ich ślady poszły za wiedzą Papieża świeccy ludzie, nawet królowie i książęta. Nie dość tego. Najśw. Marya Panna objawiła się Papieżowi Janowi XXII i przyrzekła mu nowy przywilej dla noszących pobożnie szkaplerz karmelitański tj. że

wyzwoli z czyśca zaraz w pierwszą sobotę po śmierci te dusze, które za życia nosiły ten szkaplerz pobożnie. Jan XXII ogłosił te łaski światu chrześciańskiemu dnia 3 marca 1322 r. bulą nazwaną *Sabbatina*, co też następcy jego po kilkakroć zatwierdzili.

2. Opis szkaplerza. Szkaplerz karmelitański składa się z dwóch czworograniastych skrawków wełnianego sukna koloru brunatnego lub czarnego. Pierwszy kolor jest odpowiedniejszy dla odróżnienia go od szkaplerza czarnego Siedmiu Boleści. Tasiemki mogą być jakiekolwiek. (cf. str. 4 uwagę). Ozdoby na szkaplerzu nie są potrzebne (pius et laudabilis usus).

3. Warunki przyjęcia i noszenia. Przyjmować do Bractwa szkaplerza karmelitańskiego mogą tylko OO. Karmelici i kapłani przez nich upoważnieni (sub poena nullitatis). Władzę przyjmowania otrzymać można od jenerała OO. Karmelitów (ściślejszej reguły) w Rzymie (Roma — la Madonna della Vittoria) albo mniej ścisłej reguły (Roma — Maria Transpontina) lub od przełożonych prowincyi. – Przyjmującemu szkaplerz powinien jeden i ten sam kapłan poświęcić i włożyć (dekr. 16 czerwca 1872 r.) Kapłan mający ogólną władzę, może sobie (Kongreg. odp. 30 kwietnia 1838 r.) i wszystkim wiernym bez różnicy płci i wieku wkładać. — Zapisywanie imion do księgi Bractwa jest koniecznie potrzebne. (Leon XIII 30 kwietnia 1887 r.) W dzień przyjęcia szkaplerza nie ma nikt obowiązku przystępować do Sakramentów świętych, lecz bardzo się poleca. Dla dostąpienia odpustów konieczna

jest spowiedź i Komunia św. — Szkaplerz nosi się na szyi tak, że spada na piersi i plecy, na lub pod odzieniem; nie wolno pod utratą przywilejów nosić szkaplerza w kieszeni. — Podarty szkaplerz należy spalić i każdy może sam sobie z wyjątkiem szkaplerza Trójcy św. nowy nie poświęcony włożyć; może go i jakikolwiek kapłan poświęcić. — Szkaplerza nie trzeba nigdy z siebie zdejmować. Kto nie nosi przez cały dzień traci przywileje dnia tego. Można zdjąć z siebie szkaplerz, biorąc kąpiel itd. lub przez krótką część dnia i odpustów się nie traci. Zgubi kto szkaplerz lub nie nosi przez krótki czas, nie utraca przywileju noszenia. Nie nosi kto przez długi czas szkaplerza, radzi mu się przyjąć po raz wtóry od kapłana mającego władzę. Kto z niezbożności lub z pogardy nie nosi, nie należy do Bractwa i po raz wtóry koniecznie szkaplerz przyjąć powinien (Kongr. odp. r. 1844.) — Do uzyskania łask ogólnych z wyjątkiem przywileju sobotniego, o którym niżej, nie ma żadnych modlitw przepisanych. Jest atoli chwalebny zwyczaj mieć pod ręką i odmawiać krótkie modlitwy. Nadto poleca się częste całowanie szkaplerza, a szczególnie w pokusach, w niebezpieczeństwach i godzinę śmierci.

4. Cel. Celem noszenia szkaplerza karmelitańskiego jest szczególna cześć ku Najśw. Maryi Pannie dla uproszenia od niej wszechwładnej opieki w życiu, a szczególnie w godzinę śmierci.

5. Przywileje i łaski. a) Za życia. Noszący na sobie szkaplerz karmelitański uczestniczą we

wszelkich dobrych uczynkach OO. Karmelitów i PP. Karmelitanek, to jest w ich modlitwach, postach, umartwieniach, jałmużnach itd.; uczestniczą w zasługach wszystkich Papieży, Biskupów i kapłanów; są synami uprzywilejowanymi Najśw. Maryi Panny, zażywając jej szczególnej opieki w wszystkich przygodach życia tak co do duszy jak i co do ciała. Modlitw w tym celu obowiązkowych nie ma.

b) W godzinę śmierci. Członkowie Bractwa zasługują na śmierć szczęśliwą i zachowanie od ognia piekielnego (cf. I. 1) i mają prawo do odpustu zupełnego (est specialis formula pro absolutione generali in articulo mortis). Odmawiać w tym celu 7 Ojcze nasz, 7 Zdrowaś i Wierzę jest tylko pobożnym zwyczajem, a nie obowiązkiem. Pan Bóg gwałtu nie zadaje, zatwardziały więc grzesznik może się potępić, lecz z pewnością P. Bóg sprawy tak urządzi, że w godzinę śmierci szkaplerza na sobie mieć nie będzie.

c) Po śmierci. Wpisani do szkaplerza karmelitańskiego wybawieni będą w pierwszą sobotę po śmierci z ognia czyścowego (cf. bulla sabbatina I. 1).

Uwaga. Można dostąpić przywileju zachowania od ognia piekielnego, a nie dostąpić przywileju wybawienia z mąk czyscowych. By dostąpić pierwszej łaski, wystarcza nosić na sobie ciągle, a szczególnie w godzinę śmierci szkaplerz karmelitański; by dostąpić drugiej łaski, potrzeba nadto: 1) zachowywać czystość, każdy według stanu swego (wolno jest zmieniać stan i np. wstąpić w stan małżeński); 2) odmawiać (kto umie

czytać) każdego dnia całe małe officyum o Najśw. Pannie (nocturn, laudes, horae) lub (kto nie umie czytać) posty zachowywać od Kościoła przepisane, oprócz tedy w środy i soboty (gdzie nie ma abstynencyi) od mięsa się wstrzymować z wyjątkiem Bożego Narodzenia, jeżeli przypada na który z dni wymienionych. — Umiejący czytać nie może sobie obrać postu ani odmawiać innego jakiego officyum. Osoby odmawiające z obowiązku stanu pacierze kapłańskie, nie mają żadnego innego obowiązku; nawet i ci, co odmawiają officyum li tylko małe z obowiązku, nie potrzebują po raz wtóry odmawiać, by tego przywileju dostąpić. Poszczącemu, jeżeli nie chce przywileju utracić, nie wolno dyspensy używać. Dla nadzwyczajnych przeszkód, jak choroby, jest każdy uwolniony od odmawiania małego officyum lub postu i abstynencyi. Radzi się prosić jakiegokolwiek spowiednika o zamianę tych obowiązków na inne dobre uczynki łatwe do wykonania. Dla zwykłych przeszkód jak dla braku czasu lub delikatnego zdrowia jest słuszna, że się prosi (można i po za spowiedzią) spowiednika mającego na to specyalną władzę o zamianę odpowiednią na inne dobre uczynki. — Kto przestał wypełniać wymienione warunki lub czystości stanu nie dochował, odzyskuje przywilej napowrót skoro podjął na nowo obowiązki lub pozbył się przez pokutę grzechu.

6. Uwagi ogólne o odpustach. Przez odpust nie grzechy, lecz kary doczesne się odpuszczają. Odpust może być zupełny wszystkich kar lub cząstkowy kar niektórych. Jednego dnia można

więcej dostąpić odpustów zupełnych i cząstkowych, jeżeli się wypełni warunki przepisane i w takim razie jeden dla siebie, drugie duszom w czyscu można ofiarować. Do dostąpienia odpustu zupełnego potrzeba a) nie mieć przywiązania do żadnego nawet grzechu powszedniego, b) iść zwykle do spowiedzi (rozgrzeszenie sakramentalne w razie, gdy kto nie ma się z czego spowiadać lub ma tylko grzechy powszednie, jest niepotrzebne). Spowiedź tygodniowa (7 dni) wystarcza, by dostąpić wszystkich odpustów w tygodniu przypadających (dekr. 15 list. 1878), c) iść do Komunii św. Można i w wigilią dnia odpustowego komunikować (dekr. 6 października 1860). Jedna Komunia św. wystarcza do dostąpienia wszystkich odpustów dnia jednego. Zwykle przepisane jest odwiedzenie brackich kościołów lub kaplic, a gdzie tych nie ma, kościołów parafialnych i modlitwy odpustowe albo 5 Ojcze nasz i 5 Zdrowaś na intencyą Ojca św. o podwyższenie Kościoła, wytępienie herezyi i o zgodę panów chrześciańskich. Osoby wiodące życie wspólne mogą własne odwiedzić kościoły. Osobom chorym mogą spowiednicy wymienione warunki zamienić na inne dobre uczynki. Z uroczystością przełożoną na inny dzień i odpust się przenosi. — By nie obciążać pamięci, nie wylicza się wszystkich odpustów w niniejszem dziełku. Zaleca się, ażeby codzień rano albo przystępując do Sakramentów św. albo kościół jaki odwiedzając i modląc się, uczynić ogólną intencyą dostąpienia wszystkich odpustów, na jakie się swemi dobremi uczynkami zasłuży.

7. Odpusty szkaplerza karmelitańskiego.

A. Odpusty zupełne.

1. W dzień przyjęcia szkaplerza.
2. W uroczystość Matki Boskiej Szkaplerznej 16 lipca lub w jeden dzień oktawy. Uroczystość i odpust można obchodzić w niedziele następne.
3. W godzinę śmierci.
4. W jedną niedzielę każdego miesiąca, znajdując się na procesyi Bractwa upoważnionej przez Biskupa. — Kto nie może znajdować się na procesyi, powinien odwiedzić pobożnie kaplicę Bractwa. — Pielgrzymi, chorzy, więźniowie itd. mogą dostąpić tego odpustu, odmawiając małe officyum o Najśw. Pannie lub 50 Ojcze nasz i 50 Zdrowaś, czyniąc akt skruchy doskonałej z postanowieniem spowiadania się i komunikowania, co jak najrychlej powinni wypełnić. Osoby żyjące w zgromadzeniu, a nie mające kaplicy brackiej, mogą zmówić wspólnie lub pojedyńczo Litanią do Wszystkich Świętych.

Uwaga. Warunki do dostąpienia tych 4 odpustów: 1) Spowiedź, 2) Komunia św., 3) modlitwa na intencyą Ojca św., a w godzinę śmierci potrzeba wzywać ustami lub przynajmniej sercem słodkie Imię Jezus, jeżeli nie można przyjąć św. Sakramentów.

B. Odpusty zupełne.

mające nadto czwarty warunek: nawiedzenie kościoła karmelitańskiego lub (w razie niemożliwości) parafialnego, a gdy i to niemożliwe wypełnienie jakiego dobrego uczynku przez spowiednika nakazanego (dekr. 18 wrzesień 1862).

1. Lutego 2 Oczyszczenie Najśw. Panny.
„ 4 św. Andrzeja z Korsyn.
Marca 19 św. Józefa,
„ 25 Zwiastowanie N. P. M.
Maja 5 św. Anioła męcz.,
„ 16 św. Szymona Stock,
„ 25 św. Magdaleny z Pazzis.
Lipca 2 Nawiedzenie N. P. M.,
„ 20 św. Eliasza pror.,
„ 26 św. Anny.
Sierpnia 7 św. Alberta wyzn.,
„ 15 Wniebowzięcia N. P. M.
Września 8 Narodzenia N. P. M.,
„ 29 św. Michała Archanioła.
Października 15 św. Teresy.
Listopada 8 Niepokal. Poczęcia Najśw. P. M.
2. We wszystkie środy całego roku (non applicabilis).
3. W trzecią niedzielę po Wielkiejnocy: Opieki św. Józefa.
4. Za krótką adoracyą Najśw. Sakramentu w czasie czterdziestogodzinnego nabożeństwa w kościele karmelitańskim (raz w rok).

C. Odpusty cząstkowe.

1. *5 lat i 5 kwadragen* (200 dni) raz w miesiącu dla członkow, co będą się spowiadać, komunikować i modlić na intencyą Ojca św.
2. *5 lat i 5 kwadragen*, kto towarzysząc z zapaloną świecą Sakramentowi św. niesionemu do chorego i zań się modli.
3. *3 lata i 3 kwadrageny* (120 dni) odpustu dla członków Bractwa, którzy, wyspowiadawszy się,

będą komunikowali w kościele lub kaplicy Bractwa i modlili się na intencyą Ojca św. w jakiebądź święto Matki Boskiej.

4. *300 dni* odpustu za wstrzemięźliwość od mięsa w środy i piątki.

5. *100 dni* odpustu za odmówienie małego officyum o Najś. Pannie.

100 dni odpustu za towarzyszenie za pogrzebem jakiegokolwiek zmarłego, modląc się za niego.

100 dni odpustu za wykonanie jakiegobądź uczynku miłosierdzia, pobożności i nabożeństwa.

6. *40 dni* odpustu za 7 Ojcze nasz, 7 Zdrowaś dla uwielbienia 7 pociech Maryi.

Uwaga. 1) Wszystkie odpusty przywiązane do szkaplerza karmel. można ofiarować za dusze w czyścu. 2) Wszystkie ołtarze w kościołach karmel. we mszach żałobnych za dusze braci i sióstr szkaplerza są uprzywilejowane.

II.

Szkaplerz Niepokalanego Poczęcia N. M. P.

albo

Szkaplerz niebieski, modry.

1. Opis historyczny. Założycielką szkaplerza Niepokalanego Poczęcia jest św. Urszula Benicasa,

fundatorka PP. Teatynek w Neapolu. Pobożna i święta ta panna dnia 12 lutego 1617 r. wpadła w zachwycenie i ujrzała Maryę Pannę przyodzianą w szatę białą, na której okazało się i drugie odzienie zwierzchnie błękitne. Najśw. Panna otoczona była chórem dziewic w temże samem odzieniu i trzymała na ręku dzieciątko Jezus, które rzekło do niej: »*Chcę, abyś założyła zakon panien pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia, któreby nosiły suknie kształtu i koloru, jaką ma Matka moja, i obiecuję tym, którzy żyć będą według wskazanej reguły, udzielać łask szczególnych i darów duchownych w obfitości.*« Św. Urszula prosiła o te same łaski dla osób świeckich obojej płci, którzyby przejęci czcią ku Najśw. Pannie, zachowali czystość właściwą stanowi swojemu i nosili sukienkę w barwach wspomnionych. Prośba jej została wysłuchaną i ujrzała natychmiast wśród zachwycenia ciągle jeszcze trwającego aniołów rozsypujących po ziemi ten szkaplerz. — Papież Klemens X zatwierdził ów szkaplerz przez Breve z d. 3 stycznia 1671 r. i obdarzył go różnemi odpustami. Inni Papieże, a szczególnie Pius IX nowemi odpustami i łaskami go obdarzyli.

2. Opis szkaplerza. Szkaplerz Niepokalanego Poczęcia Najśw. M. P. powinien się składać z dwu czworograniastych skrawków wełnianego sukna koloru koniecznie modrego dwoma tasiemkami (z jakiejkolwiek materyi i jakiegobądź koloru) z sobą połączonych. Wyobrażenie Niepokalanego Poczęcia lub inne ozdoby na szkaplerzu są dozwolone (pius usus).

3. Warunki przyjęcia i noszenia. Przyjmować do szkaplerza Niepokalanego Poczęcia mogą tylko OO. Teatyni i kapłani przez jenerała OO. Teatynów w Rzymie mieszkającego w klasztorze św. Andrzeja (Roma, San Andrea della Valle) upoważnieni (sub poena nullitatis). — Do uzyskania łask ogólnych nie przepisał Kościół żadnych modlitw ani żadnych dobrych uczynków. Jest wszelako dobrze odmawiać jakieś modlitwy. Św. Andrzej Aweliński odmawiał 12 Zdrowaś, 3 Ojcze nasz i 3 Chwała Ojcu na cześć 12 przywilejów Bogarodzicy i cześć św. Trójcy. Mogą być inne i krótsze modlitwy jak: »Niechaj będzie pochwalone święte i niepokalane Poczęcie błogosławionej Panny Maryi, Matki Bożej,« trzy razy (300 dni odpustu) lub trzy razy: »Chwała i dziękczynienie bądź w każdym momencie Jezusowi w najświętszym Boskim Sakramencie« (100 dni odpustu). Bez grzechu można opuścić wszystkie modlitwy. Nadto poleca się całować szkaplerz, wstając, kładąc się spać, a szczególnie w niebezpieczeństwach i pokusach. (cf. I, 3).

4. Cel. Celem noszenia szkaplerza niebieskiego jest uczczenie niepokal. Poczęcia Najśw. Maryi Panny, a uznanie naszej nieprawości i grzechów i modlitwa gorąca a wytrwała o naprawę złych obyczajów i o nawrócenie grzeszników.

5. Przywileje i łaski. a) Za życia. Noszący szkaplerz ma udział we wszelkich dobrych uczynkach braci i sióstr Bractwa szkaplerza Niepokal. Poczęcia (Świętych obcowanie): prawo zyskania licznych odpustów nadanych Bractwu, a szczególnie wszystkich odpustów przywiązanych do od-

wiedzenia 7 bazylik rzymskich, kościoła Porcyunkuli w Assyżu, Ziemi świętej i św. Jakóba w Komposteli za odmówienie każdego dnia, gdziekolwiek i ilekolwiek razy (toties quoties) 6 Ojcze nasz, 6 Zdrowaś i 6 Chwała Ojcu na cześć Trójcy Przenajśw. i Niepokal. Poczęcia P. Maryi, prosząc o podwyższenie Kościoła, wytępienie herezyi i utwierdzenie pokoju i zgody między pany chrześciańskimi (dekr. P. IX. 14 kwietnia 1856 r.)

Uwaga. 1) Odpusty te można ofiarować za dusze w czyścu; 2) nie potrzeba tych pacierzy odmawiać klęcząco; 3) nie potrzeba dodawać innych modlitw; 4) nie potrzeba się spowiadać ani komunikować. Ma się rozumieć: trzeba być w stanie łaski poświęcającej. Odpusty te są nader liczne. Św. Liguory w książce »Le glorie di Maria« (Chwała Maryi) twierdzi, że ich liczba wynosi do 533 zupełnych, a cząstkowych odpustów ma być bardzo wiele. Ileż tu można dopomódz duszom w czyścu cierpiącym!

Szczególna opieka i obrona od złych przygód.

b) W godzinę śmierci ma się odpust zupełny (formula rit. rom. pro absolutione generali in articulo mortis) i szczególną pomoc i opiekę Niepokalanej Dziewicy.

c) Po śmierci nakoniec każdy ołtarz jest uprzywilejowanym wtenczas, jeżeli się na nim odprawia przez jakiegokolwiek kapłana ofiara mszy św. za zmarłego członka Bractwa szkaplerza niebieskiego.

6. Uwagi ogólne o odpustach cf. I, 6.

7. Odpusty szkaplerza Niepokal. Poczęcia.

A. Odpusty zupełne.

1. W dzień przyjęcia szkaplerza.
2. Kapłan po wyświęceniu pierwszą mszą św. odprawiający.
3. W godzinę śmierci.
4. Raz w rok w czasie rekolekcyi odprawianych.
5. W pierwszą niedzielę każdego miesiąca.
6. We wszystkie soboty wielkiego postu.
7. W niedzielę Męki Pańskiej i w piątek następny.
8. W środę, czwartek i piątek wielkiego tygodnia.
9. W uroczystości: Narodzenia, Trzech Króli, Zmartwychwstania, Wniebowstąpienia Chrystusa Pana, Zielone Świątki i Św. Trójcy.
10. W uroczystości: Niepokalanego Poczęcia, Narodzenia, Oczyszczeaia, Zwiastowania i Wniebowzięcia Najśw. Panny Maryi.
11. Marca 19 św. Józefa.
Maja 3 Znalezienie św. Krzyża.
Czerwca 17 Błog. Pawła.
„ 24 Narodzenie św. Jana Chrzciciela.
„ 29 ŚŚ. Piotra i Pawła.
Lipca. W ostatnią niedzielę tegoż miesiąca.
Sierpnia 2 M. B. Anielskiej czyli Porcyunkuli.
„ 7 św. Kajetana.
„ 28 św. Augustyna.
Września 29 św. Michała Archanioła.
Października 2 śś. Aniołów Stróżów.
„ 15 św. Teresy.
Listopada 1 Wszystkich Świętych.

Listopada 10 św. Andrzeja Awel.
Grudnia 13 Bł. Jana Marioni.

12. W pierwszy i ostatni dzień nowenny do Bożego Narodzenia.
13. W czasie nabożeństwa czterdziestogodzinnego (raz w rok).
14. Pewnego dnia według wyboru raz na rok.

Uwaga. Warunki do dostąpienia odpustów wyliczonych są: 1) Spowiedź, 2) Komunia św., 3) Modlitwa na intencyą Ojca św. cf. I, 7. A. uwagę.

B. Odpusty zupełne.

1. cf. II, 5, a) i uwagę.
2. Odpusty Stacyi kościołów rzymskich, oznaczone w mszale rzymskim.
3. Odpusty siedmiu bazylik rzymskich dwa razy na miesiąc.
4. Odpusty, jakich dostępują pielgrzymi do Grobu Zbawiciela i Ziemi św. dwa razy na miesiąc.

Uwaga. Warunki do uzyskania trzech ostatnich odpustów są: 1) Spowiedź 2) Komunia św., 3) Modlitwa na intencyą Ojca św. w kościele OO. Teatynów, gdzie tego nie ma, w jakimkolwiek kościele mającym ołtarz Matki Boskiej (Pius IX 3 grud. 1847 r.)

C. Odpusty cząstkowe.

1. *60 lat* za rozmyślanie półgodzinne.
2. *20 lat* w uroczystości wszystkich patronów zgromadzeń: Augustyanów, Dominikanów, Karmelitów, Trynitarzy i Serwitów, których jest bardzo wiele.

20 lat za odwiedzenie i wspieranie duchowne lub materyalne chorych, a w razie niemożności nawiedzenia, za odmówienie na ich intencyą 6 Ojcze nasz, 6 Zdrowaś i 6 Chwała Ojcu.
20 lat w ostątni dzień oktaw uroczystości Pańskich.

3. *7 lat i 7 kwadragen* (280 dni) w uroczystości wszystkie Matki Boskiej wyżej nie wymienione.
„ ilekroć przystępuje się do Sakramentu pokuty i Komunii św.
„ za towarzyszenie Najśw. Sakramentowi, gdy go do chorego niosą.
„ za odmówienie 7 Ojcze nasz, 7 Zdrowaś, 7 Chwała Ojcu na intencyą chorego, który przyjął Najśw. Sakrament.
„ w każde z świąt rocznych, w których się udziela odpust zupełny, byleby odwiedzić kościół Teatynów.
„ każdego dnia na nieszporach, jeżeli się odmówi: Witaj Królowa (Salve Regina) i jeśli się pomodli o potrzeby Kościoła.
„ każdego dnia raz jeden od niedzieli siedmdziesiątnicy do niedzieli palmowej, byleby przyjąć Komunią św. i odmówić 7 Ojcze nasz... Zdrowaś... Chwała Ojcu... na potrzeby Kościoła.
„ za danie jałmużny w dzień Znalezienia i Podwyższenia św. Krzyża.
„ w trzy piątki każdego miesiąca, jeżeli się przyjmuje Komunią św.
„ w siedm dni nowenny do Bożego Nar.

7 lat i 7 kwadragen w każdy poniedziałek za nawiedzenie Najśw. Sakramentu.
4. *5 lat i 5 kwadragen* (200 dni) każdego dnia za nawiedzenie kościoła Teatynów i odmówienie 5 Ojcze nasz... Zdrowaś... Chwała Ojcu...
5. *300 dni* każdego dnia oktawy Ziel. Świątek.
200 dni za słuchanie kazania.
60 dni za każdy uczynek pobożny.
50 dni za pobożne wezwanie Imienia Jezusa i Maryi.
50 dni za odmówienie w jakimkolwiek kościele Ojcze nasz, Zdrowaś i Chwała Ojcu za żywych i umarłych.

Pius IX 3 grudnia 1847 r. dozwolił, ażeby w miejscach, gdzie nie ma OO. Teatynów, wierni dla pozyskania odpustów za warunkiem odwiedzenia kościoła Teatynów nadanych, mogli odwiedzać inny kościół, mający ołtarz Maryi P.

Uwaga. Wszystkie odpusty przywiązane do szkaplerza Niepokal. Poczęcia Maryi mogą być ofiarowane za dusze w czyścu.

III.

Szkaplerz Trójcy Przenajświętszej
czyli biały.

1. Opis historyczny. Szkaplerz św. Trójcy jest jeden z najstarszych i początek swój zawdzięcza widzeniu, jakie miał 1193 r. św. Jan z Maty.

Święty ten odprawiając prymicye, ujrzał anioła w bieli mającego na piersiach wyszyty krzyż na wpół czerwony i niebieski, którego ramiona spoczywały na dwóch młodzieńcach rasy białej i murzyńskiej. Poznał z tego św. Jan swe powołanie do wykupowania chrześciańskich niewolników z jarzma pogańskiego i udał się wskutek owego widzenia na puszczę w dyecezyi Meaux we Francyi i tam w lesie spotkał się z świętym Felixem z Valois, z którym zawiązał najściślejszą przyjaźń. Upomnieni z nieba trojakiem widzeniem, postanowili święci mężowie udać się razem do Rzymu, by od papieża uzyskać zatwierdzenie nowego zakonu, mającego na celu wykupowanie chrześcian z niewoli pogańskiej. Innocenty III, wówczas panujący papież, mając podobne widzenie, przyjął ich po ojcowsku i zatwierdził nowy zakon pod wezwaniem Trójcy św. dla wykupowania niewolników i oblókł świętych mężów w habity podobne, jakie widział w objawieniu. — Prędko zakwitł zakon OO. Trynitarzy i zdobył sobie w Kościele wielkie zasługi. Wierni zaś, chcąc mieć udział w Jego zasługach, pod przewodnictwem OO. Trynitarzy, a za zezwoleniem papiezkiem, założyli Bractwo i przyjmowali z ich rąk szkaplerz mały podobny do szkaplerza wielkiego OO. Trynitarzy i nosili go pod ubraniem. Taki oto jest początek tego szkaplerza.

2. Opis szkaplerza. Szkaplerz świętej Trójcy składa się z dwóch czworograniastych skrawków sukna białego, na których przyszyte są widzialne dwukolorowe krzyże greckie. Ramię poprzeczne krzyża jest z modrego, a słup pionowy

z czerwonego sukna. Tasiemki mogą być jakiekolwiek.

3. Warunki przyjęcia i noszenia. Przyjmować do Bractwa szkaplerza Trójcy Przenajśw. mogą tylko OO. Trynitarze (Roma, Padri della ss. Trinità) i kapłani przez nich upoważnieni. Zapisywanie imion nowych członków do księgi Bractwa jest koniecznie potrzebne. Każdy nowy szkaplerz powinien być poświęcony, zresztą cf. str. 4 uwagę i I, 3.

4. Cel. Celem noszenia szkaplerza trynitarskiego jest cześć Trójcy Przenajśw., modlitwa i jałmużna na wykupowanie chrześcian z niewoli pogańskiej i wspieranie katolików mieszkających między innowiercami.

5. Łaski i przywileje. a) Za życia mają członkowie Bractwa udział we wszystkich dobrych uczynkach braci i sióstr zakonu trynitarskiego i prawo do wiele odpustów.

b) W godzinę śmierci mają prawo do odpustu zupełnego pod zwykłemi warunkami.

6. Uwagi ogólne o odpustach cf. I, 6.

7. Odpusty szkaplerza Trójcy Przenajśw.

A. Odpusty zupełne.

1. W dzień przyjęcia szkaplerza.
2. W godzinę śmierci wzywając przynajmniej słodkie Imię Jezus, jeżeli nie można przyjąć Sakramentów.
3. W dzień Bożego Narodzenia, Wielkanoc, Wniebowstąpienie, Św. Trójcy.
4. Raz w miesiąc, odmawiając codzień 3 Ojcze nasz, 3 Zdrowaś, 3 Chwała Ojcu.

5. Stycznia 28* W objawienie św. Agnieszki.
Lutego 2* W oczyszczenie Matki Boskiej.
„ 8* Św. Jana z Maty.
„ 14 Św. Jana Chrzciciela (poczęcie).
Lipca 5 Św. Michała z Santis.
Września 28 Bł. Szymona z Roxas.
Października 23 W święto Zbawiciela.
Listopada 20* Św. Felixa z Valois.
„ 25* Św. Katarzyny Seneńskiej.

Warunki: 1) Spowiedź, 2) Komunia św., 3) Modlitwa na intencyą Ojca św., a gdzie * 4) modlitwa o uwolnienie niewolników i ich wytrwałość w wierze.

B. Odpusty cząstkowe.

1. *5 lat i 5 kwadragen* (200 dni) towarzysząc Najśw. Sakramentowi, jeżeli można, ze świecą do chorego.
2. *100 dni* za każdy dobry uczynek.
3. *30 dni i 30 kwadragen* (120 dni) odwiedzając kościół OO. Trynitarzy lub parafialny i modląc się:
   a) w święto obrzezania 1 stycznia.
   b) w Trzy Króle 6 stycznia.
   c) św. Marka 25 kwietnia.
   d) św. Szczepana 26 grudnia.
   e) św. Jana Ewangelisty 27 grudnia.
   f) śś. Niewiniątek 28 grudnia.
   g) co dzień w 7 dni następnych po Wielkanocy.

Uwaga. Wszystkie odpusty można ofiarować duszom w czyścu.

IV.
Szkaplerz Matki Boskiej Bolesnej
czyli czarny.

1. Opis historyczny. W r. 1233 siedmiu patrycyuszów w Florencyi, członkowie pewnej pobożnej kongregacyi niepokalanej Dziewicy, modliło się w uroczystość Wniebowzięcia N. P. Maryi. W czasie modlitwy ukazała im się Matka Boska, nakłaniając ich do opuszczenia świata i obrania sobie życia doskonałego. Posłuszni wezwaniu, zrzekli się pobożni mężowie wszystkich na świecie godności, majątek rozdali ubogim i ubrani w habity popielate udali się na puszczę, gdzie sześć lat na bogomyślności spędzili. — W czasie modlitwy wieczornej w Wielki Piątek 25 marca 1239 r. ukazała im się powtórnie Najśw. Marya Panna jako Matka Bolesna w otoczeniu aniołów, niosących narzędzia Męki Pańskiej i tarcz w ręku z napisem złotym: »Słudzy Maryi,« regułę św. Augustyna, palmę i odzienie nowe czarnego koloru, a wręczając to wszystko świętym pustelnikom, rzekła Marya łagodnie: »*Weźcie to ubranie, które wam podaję; przyjmijcie zarazem i regułę św. Augustyna, którą macie w życiu zachowywać, by pod wezwaniem Sług Maryi pracować nad uświęceniem dusz waszych i świata całego przez rozmyślanie o gorzkiej męce Syna mojego i moich boleściach, a przez to otrzymać dnia pewnego palmę wiecznej zapłaty.*« —

Od tego czasu poczęli święci mężowie nosić czarne habity, a dla wiernych zrobili mały szkaplerz koloru także czarnego Matki Boskiej Bolesnej czyli siedmiu Boleści. Taki jest początek tego szkaplerza. — By nabożeństwo do Matki B. Bolesnej jak najwięcej rozpowszechnić, ułożyli OO. Serwici później także koronkę do siedmiu Boleści M. B.

2. Opis szkaplerza. Szkaplerz od siedmiu Boleści składa się z dwóch czworograniastych płatków sukna (koniecznie) czarnego. Ozdoby na szkaplerzu są dozwolone i dowolne. Tasiemki mogą być jakiekolwiek.

3. Warunki przyjęcia i noszenia. Przyjmować do szkaplerza M. B. Bolesnej mogą tylko OO. Serwici (Padri Serviti, Roma) i kapłani przez nich do tego upoważnieni. Zapisywanie imion nowych członków do księgi Bractwa jest konieczne; zresztą cf. I, 3.

4. Cel. Celem noszenia tego szkaplerza jest rozważanie męki i boleści Najśw. Maryi Panny.

5. Przywileje i łaski. a) Za życia mają członkowie uczestnictwo w zasługach braci i sióstr Bractwa od siedmiu Boleści i prawo do licznych odpustów.

b) W godzinę śmierci cf. III. 5. b.

6. Uwagi o odpustach w ogóle cf. I 6.

7. Odpusty szkaplerza Matki Boskiej Bolesnej.

A. Odpusty zupełne.

1. W dzień przyjęcia szkaplerza.
2. W godzinę śmierci cf. III. 7. 2.
3. Lutego 11. W dzień śś. 7 Fundatorów zakonu Serwitów (non applicabilis — nie można go ofiarować za dusze w czyścu).

Kwietnia 27. Św. Pellegryna Laziosi.
Czerwca 19. Św. Julianny Falconari.
Sierpnia 23. Św. Filipa Benicyusza.
Grudnia 15. W pierwszy dzień nowenny do Bożego Narodzenia (non applic.)

4. W Boże Narodzenie; w niedzielę pasyjną (rozmyślanie o Męce Pańskiej i Boleściach Maryi); w piątek po niedzieli pasyjnej (non applic.); w Wielki Czwartek i Wielkanoc.
5. Raz w rok w czasie czterdziestogodzinnego nabożeństwa.

Warunki: 1) Spowiedź, 2) Komunia św., 3) Modlitwa na intencyą Ojca św.

B. Odpusty zupełne.

1. W trzecią niedzielę września w uroczystość siedmiu Boleści M. Boskiej lub w jeden dzień oktawy, jeżeli jest solenna. (Warunki: 1. Spowiedź, 2. Komunia św., 3. 7 Ojcze nasz i 7 Zdrowaś lub nieszpory za umarłych).
2. W jeden piątek miesiąca, adorując wystawiony Najśw. Sakrament (non applic.) pod zwykłemi warunkami.

C. Odpusty cząstkowe.

1. *7 lat i 7 kwadragen* (280 dni) odpustu każdego piątku, mówiąc 5 Ojcze nasz, 5 Zdrowaś na uczczenie Męki Pańskiej.
Tak samo w Oczyszczenie Matki Boskiej.
Tak samo w Zwiastowanie Matki Boskiej.
Tak samo w Wniebowzięcie Matki Boskiej.
2. *7 lat i 7 kwadragen* raz na dzień od niedzieli starozapustnej (septuagesima) do niedzieli palmowej włącznie, odmawiając 7 Ojcze nasz,

7 Zdrowaś (Spowiedź, Komunia św., wizyta kościoła lub inny dobry uczynek przez spowiednika nakazany).

3. *5 lat i 5 kwadragen* (200 dni) odpustu, towarzysząc Najśw. Sakramentowi ze świecą lub w razie niemożności bez takowej do chorego.
4. *60 dni* za każdy dobry uczynek.

V.

Szkaplerz Męki Pańskiej i Najsłodszego Serca Jezusa i Maryi

czyli czerwony.

1. Opis historyczny. W oktawę św. Wincentego a Paulo (26 lipca 1846 r.) siostra N... ze zgromadzenia Panien Miłosierdzia na modlitwie wieczornej miała widzenie Pana naszego, trzymającego w prawej ręce szkaplerz szkarłatny, zawieszony na dwóch wełnianych tegoż koloru tasiemkach. Na jednej stronie szkaplerza wyrażony był Zbawiciel ukrzyżowany, u stóp krzyża narzędzia męki Jego, a na około krzyża były te słowa: »*Święta męko Pana naszego Jezusa Chrystusa zbaw nas.*« Na drugiej stronie czyli połowie szkaplerza było wyobrażone Najśw. Serce Jezusa i Maryi. Z pośród tych serc wynikał krzyż, nad którym w około czytać było można: »*Naj-*

świętsze serca Jezusa i Maryi strzeżcie nas.« Zjawienie się Zbawiciela wznawiało się kilkakrotnie; przypadło także w sam dzień podwyższenia św. Krzyża 1846 r. i siostra N... słyszała z ust Zbawiciela te pocieszające słowa: »*Wszyscy, co nosić będą ten szkaplerz, dostąpią co piątek znacznego pomnożenia wiary, nadziei i miłości.«* Ztąd widać, jak się P. Jezusowi podoba rozpamiętywanie gorzkiej Jego męki. — Pius IX, papież, potwierdził ten szkaplerz Męki Pańskiej i reskryptem z dn. 25 czerwca 1847 r. ubogacił odpustami.

2. Opis szkaplerza. Szkaplerz męki Pańskiej składa się z dwóch kawałków sukna czerwonego, połączonych dwoma tegoż koloru tasiemkami. Wyobrażenia wyżej opisane pod 1. zdają się być koniecznie przepisane. Kto dołącza do innych szkaplerzy szkaplerz męki Pańskiej, powinien go umieścić na zewnątrz z przeciwnej strony od szkaplerza Św. Trójcy. cf. str. 4 uwagę. Dwie tasiemki łączące z sobą wszystkie szkaplerze powinne być koniecznie z czerwonej wełny.

3. Warunki przyjęcia i noszenia. Wszyscy OO. Misyonarze czyli Łazarzyści mają władzę święcenia i rozdawania wiernym szkaplerz Męki Pańskiej (Roma, Padri della Missione a Monte Citorio; Paris, rue de Sèvres N. 95; Kraków, na Kleparzu) i kapłani przez nich upoważnieni. Zapisywanie imion do księgi Bractwa nie jest przepisane. Ten co święci, powinien i włożyć. Przy odnowieniu szkaplerza jest święcenie niepotrzebne.

4. Cel. Celem noszących ten szkaplerz jest szczególna cześć i ciągła pamięć na Mękę Pana

Jezusa, jak najdoskonalsza ochota w służbie Jego i wewnętrzny udział w boleściach Jego. Najmilszy Zbawiciel mówi do każdej duszy jak do onej siostry: »*Tyś powinna pocieszać mnie w boleściach męki mojej i przyjąć na siebie wszystkie skrwawione cząstki ciała mego zsieczonego w izbie sądowej i wszystką krew moją na Kalwaryi wylaną.*«

5. Łaski i przywileje. »Ktokolwiek nosić będzie ten szkaplerz, dostąpi co piątek znacznego pomnożenia wiary, nadziei i miłości.« (Słowa Zbawiciela do siostry) i ma prawo do niektórych odpustów.

6. Uwagi ogólne o odpustach cf. I, 6.

7. Odpusty szkaplerza Męki Pańskiej.

A. Odpusty zupełne.

1. W dzień przyjęcia szkaplerza. (Warunki: 1. Spowiedź, 2. Komunia św., 3. Modlitwa na intencyą Ojca św., 4. Odwiedzenie jakiegokolwiek kościoła).
2. W każdy piątek. (Warunki: 1. Spowiedź, 2. Komunia św., 3. Modlitwa na intencyą Ojca św., 4. Rozpamiętywanie przez jakiś czas Męki Pańskiej).

   Dla jakiej przeszkody można dostąpić tego odpustu i w niedzielę następną, jeżeli się tylko warunki przepisane wypełni (Pius IX, 19 lipca 1858 r.)
3. W godzinę śmierci pod zwykłemi warunkami, wymawiając przynajmniej sercem Imię Jezus.

B. Odpusty cząstkowe.

1. *7 lat i 7 kwadragen* (280 dni) odpustu w każdy piątek. (Warunek: 1. Spowiedź, 2. Komunia

św., 3. Odmówienie 5 Ojcze nasz, 5 Zdrowaś, 5 Chwała Ojcu, medytując o Męce Pańskiej).

2. *3 lata i 3 kwadrageny* (120 dni) odpustu w każdy dzień, medytując sercem skruszonem przynajmniej przez pół godziny o Męce Pańskiej.

3. *200 dni* odpustu za całowanie z skruszonem sercem tegoż szkaplerza i odmówienie: »Te ergo, quaesumus, tuis famulis subveni, quos pretioso sanguine redemisti (Przeto Cię błagamy, ratuj sługi Twoje, któreś Krwią Twoją najdroższą odkupił.«)

VI.

Szkaplerz Najsłodszego Serca P. Jezusa.

1. Opis historyczny. Podczas morowej zarazy 1720 r. w Marsylii zaprowadziła świątobliwa zakonnica Magdalena Remuzat z zbawiennym skutkiem szkaplerz Serca Jezusowego z napisem: »Stój! Serce Jezusa jest ze mną,« lecz zwyczaj noszenia go rozpowszechnił się później. W r. 1865 brało wielu osób w Amiens szkaplerz Serca Jezusowego na siebie, by się uchronić od cholery. W wojnie niemieckiej 1870 r. kładli go na siebie żołnierze jako obronę przeciwko kulom nieprzyjacielskim. Dopiero w r. 1873 zaczęto go powszechnie nosić we Francyi i innych krajach,

a Pius IX na prośbę ks. kardynała Cullen, Arcybiskupa Dublińskiego w Irlandyi, zatwierdził pobożny ów zwyczaj już d. 28 paźdz. 1872 r.

2. Opis szkaplerza. Szkaplerzyk ten jest zrobiony z jednego kawałka białej flaneli lub białego sukna, na którem wyrażone jest zwykle czerwonym kolorem Najśw. Serce Jezusa, albo z materyi wycięte i przyszyte, albo wyhaftowane, albo wydrukowane. O ile możności powinno to Serce być takie, jakie Pan Jezus objawił błog. Małgorzacie, tj. opasane cierniową koroną, z płomieniem i krzyżem wynikającym z niego i z raną uwydatnioną. Oprócz tego znajduje się na tym szkaplerzyku niekiedy napis: »Stój! Serce Jezusa jest ze mną.« Nosić się zwykło ten szkaplerz na piersiach na osobnej tasiemce, albo też można go przyszyć do innego szkaplerza, który się już nosi. We Francyi widać ten szkaplerz przybity na drzwiach u pobożnych osób.

3. Warunki przyjęcia i noszenia. Każdy kapłan może ten szkaplerz poświęcać i wkładać bez osobnego pozwolenia na to i nie potrzeba nawet, żeby go wkładał kapłan, bo każdy może go sobie sam bez poświęcenia włożyć. Kapłani mogą użyć przy poświęceniu tego szkaplerza tej samej formułki, której używają ad benedicendas imagines. Przyjmujący ten szkaplerz nie potrzebuje w ten dzień ani się spowiadać ani komunikować. Dla noszących ten szkaplerz nie ma żadnych obowiązków pod grzechem; 1 Ojcze nasz, 1 Zdrowaś, 1 Chwała Ojcu potrzebne są tylko do uzyskania odpustu; kto więc te modlitwy opuści, nie ma grzechu, lecz nie dostępuje odpustu.

4. Odpusty szkaplerza Serca Jezusowego.

1. *100 dni* odpustu raz na dzień za odmówienie 1 Ojcze nasz, 1 Zdrowaś, 1 Chwała Ojcu.
2. *100 dni* odpustu dla tych członków Apostolstwa Serca Jezusowego, którzy noszą na piersiach szkaplerz Serca P. Jezusa z napisem: »Przyjdź Królestwo Twoje«, ile razy to westchnienie czy ustami czy sercem tylko powtórzą.
3. *7 lat i 7 kwadragen* (280 dni) dla tych członków Apostolstwa, którzy pójdą na procesyą, lub którzy przez pół godziny adorować będą w kościele wystawiony Najśw. Sakrament, jeżeli w czasie tych pobożnych praktyk mieć będą na wierzchu sukni ten szkaplerz.

Spis rzeczy.

Strona